

รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

A PSYCHOLOGICAL TRAINING MODEL FOR ENHANCING COUNSELING SKILLS OF
GRADUATE ADVISORS, SCHOOL OF EDUCATION SUKHOTHAI THAMMATHIRAT OPEN
UNIVERSITY

นิธิพัฒน์ เมฆขจร^{1*}, วัลภา สบายยิ่ง², สุขอรุณ วงษ์ทิม³, นيرانาท แสนสา⁴, จิระสุข สุขสวัสดิ์⁵, จุรีรัตน์ นิลจันทิก⁶
Nitipat Mekkhachorn^{1*}, Wunlapa Sabaiying², Sukaroon Wongtim³, Niranart Sansa⁴,
Jirasuk Suksawat⁵, Chureerat Nilchantuk⁶

¹⁻⁶สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹⁻⁶School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

*Corresponding author. e-mail: edasmnit@gmail.com

Received: October 09, 2023; Revised: October 25, 2023; Accepted: October 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ 2) เปรียบเทียบทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระยะเวลา ก่อน หลัง และติดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2564 ที่มีประสบการณ์การเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 5 ปี จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบวัดทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.74 และ 2) รูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบพรีดแมน ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2) อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มทดลองมีทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสูงขึ้นภายหลังได้รับรูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยา และ 3) ระยะหลังการทดลองและติดตามผล อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มทดลองมีทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทักษะการปรึกษา, อาจารย์ที่ปรึกษา, บัณฑิตศึกษา, การฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study counseling skills of counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU); and (2) to compare levels of counseling skills of counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, STOU before, after being trained with the psychological training model, and during the follow-up period. Two research sample groups were employed in the two stages of the research. In the first stage, the research sample group employed in the study of counseling skills of counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, STOU consisted of 28 instructors who were appointed as counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, STOU during the 2021 academic year, obtained by simple random sampling. In the second stage, the research sample group employed in the experiment with the psychological training model consisted of 8 instructors with the experience of being instructors at the graduate study level for not more than 5 years who were appointed as counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, STOU during the 2021 academic year. The employed research tools were (1) a scale to assess counseling skills of counseling instructor at the graduate study level, with reliability coefficient of .74; and (2) a psychological training model to develop counseling skills of counseling instructors at the graduate study level. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and Friedman test. Research results revealed that (1) counseling skills of counseling instructors at the graduate study level in the School of Educational Studies, STOU, were rated at the moderate level; (2) the post-training level of counseling skills of counseling instructors at the graduate study level in the experimental group after being trained with the psychological training model was increased over their pre-training counterpart level; and (3) no difference was found between the counseling skills level of graduate study level counseling instructors at the end of the experiment and the follow-up period.

Keywords: Counseling skill; Counseling instructor; Graduate study; Psychological training model

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทั้งหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งทั้งหมดเป็นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการศึกษาทางไกล โดยใช้สื่อหลักและสื่อประสม รวมถึงการสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้มทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังส่วนหนึ่งของปณิธานของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ว่า “...เป็นการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของบุคลากร และสังคมให้เป็นบุคคลเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยการจัดระบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งใช้สื่อประสมที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง” (<https://edu.stou.ac.th/about-us/>) ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษานั้น นักศึกษาจึงมีโอกาสพบกับอาจารย์และเพื่อนร่วมรุ่นอย่างเป็นทางการ ชูติวิลาละประมาณ 1-3 ครั้งต่อภาคเรียน นอกเหนือจากเวลาดังกล่าวก็จะเป็นการศึกษาด้วยตนเองทั้งหมด ทำให้นักศึกษาที่มีปัญหาหรือข้อสงสัยในการเรียนมีโอกาสน้อยที่จะได้ปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในชุดวิชาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในลักษณะของการทำวิจัยเป็นหลัก ทำให้นักศึกษามีความต้องการที่จะขอคำปรึกษาทางวิชาการจากอาจารย์ที่ปรึกษามากเป็นพิเศษกว่าชุดวิชาอื่นทั่วไป

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย การสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอน ประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งที่พบคือ ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของการให้การปรึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนระบบ

ทางไกล ที่นักศึกษามีโอกาสได้เข้ามาพบอาจารย์ที่ปรึกษาน้อย ในขณะที่มีความต้องการการปรึกษาเป็นอย่างมากในเรื่องเกี่ยวกับการทำวิจัยสำหรับชุดวิชาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ อีกทั้งยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลของตัวอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาแต่ละคน ทั้งในด้านของบุคลิกภาพ การใช้เทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ เพื่อการสื่อสาร และรูปแบบการสื่อสารที่ใช้ในการให้การศึกษา แต่ทั้งนี้ ในความเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ต้องให้คำปรึกษากับลูกศิษย์ที่มีความหลากหลายทั้งในด้านภูมิหลัง อุปนิสัยใจคอ เชื้อชาติศาสนา วัฒนธรรม การศึกษา และคุณลักษณะส่วนตนที่หลากหลายและแตกต่างกันอย่างมาก จึงทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลายท่านมีความอึดอัดและขาดความพร้อมในกรณีที่ต้องให้การปรึกษากับลูกศิษย์ของตน ดังนั้น ทักษะพื้นฐานในการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องรู้จัก ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกฝนให้มีความแคล่วคล่องชำนาญ จนสามารถให้การปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้รับบริการปรึกษาที่ประสบกับความทุกข์ใจ มีความขัดแย้งในจิตใจจนไม่สามารถตัดสินใจได้ และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการปรึกษาเป็นผู้ให้การปรึกษาภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัยและมีอิสระ ดังที่ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529, น. 124) ได้กล่าวว่า การให้การปรึกษาว่าเป็นกระบวนการช่วยเหลือ และในกระบวนการช่วยเหลือนี้ก่อให้เกิดสัมพันธภาพ การช่วยเหลือ ระหว่างผู้ให้การปรึกษาและผู้รับบริการปรึกษา ผู้ให้การปรึกษาจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและได้รับการฝึกฝนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้รับบริการปรึกษาเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติความรู้สึกตลอดทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ในวิถีทางที่ดีขึ้น และสามารถวางโครงการในอนาคตได้เอง

โดยวัตถุประสงค์สำคัญของการปรึกษาคือ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเกิดการเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ช่วยพัฒนา ส่งเสริมศักยภาพ ป้องกันและแก้ไขปัญหาดัง ๆ ของผู้รับบริการ ให้เขามีการปรับเปลี่ยนความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี นำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังที่ Chan et al. (2015) กล่าวว่า การให้การปรึกษามีเป้าหมายเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญปัญหาได้ สามารถตัดสินใจในชีวิตได้ หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ต้องการในชีวิตได้ โดยช่วยให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยความสมัครใจ บรรลุความต้องการการเปลี่ยนแปลง หรือสร้างทางเลือกที่เหมาะสม และช่วยให้บุคคลสามารถเอาชนะปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในทันที และสุดท้ายเพื่อให้บุคคลได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ การจะเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น นอกเหนือจากการศึกษาหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ แล้ว สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่ขาดไม่ได้คือจะต้องเริ่มต้นจากการฝึกฝน อบรมทักษะพื้นฐานของการปรึกษาต่าง ๆ จนคล่องแคล่วและชำนาญเสียก่อน

จากการศึกษาพบว่ารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสามารถจัดกระทำได้หลายรูปแบบ ซึ่งการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการใช้เสริมสร้างสมรรถนะต่าง ๆ ของบุคคล เนื่องจากการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถที่จำเป็น และมีทัศนคติที่ดีสำหรับการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังที่ ปัทมา ปานแดง (2559, น. 8) กล่าวว่า การฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา หมายถึง วิธีการพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีหรือการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม โดยมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการเริ่มต้นหรือขั้นนำ ขั้นดำเนินการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา และขั้นการยุติ ซึ่งสอดคล้องกับพรพร แสงทอง (2563, น. 6) ที่ได้อธิบายว่า การฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา หมายถึง กระบวนการพัฒนาความรู้ทักษะของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีระยะในช่วงสั้นและมีขั้นตอนในการฝึกอบรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเริ่มต้น ขั้นดำเนินการ และขั้นยุติ โดยการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การผสมผสานรูปแบบการฝึกอบรมแบบทางไกลโดยให้ผู้รับการอบรมได้ศึกษาเนื้อหาที่กำหนดให้ก่อนแล้วจึงมีการอบรมแบบเผชิญหน้าด้วยรูปแบบออนไลน์เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาฝึกปฏิบัติเสริมทักษะ โดยมีการประเมินโดยคณะวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการให้การปรึกษา

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เข้าร่วมโครงการได้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนได้ฝึกฝนทักษะการปรึกษาด้วยกระบวนการทางจิตวิทยาจนมีความชำนาญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้การปรึกษาสำหรับนักศึกษาในความดูแลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

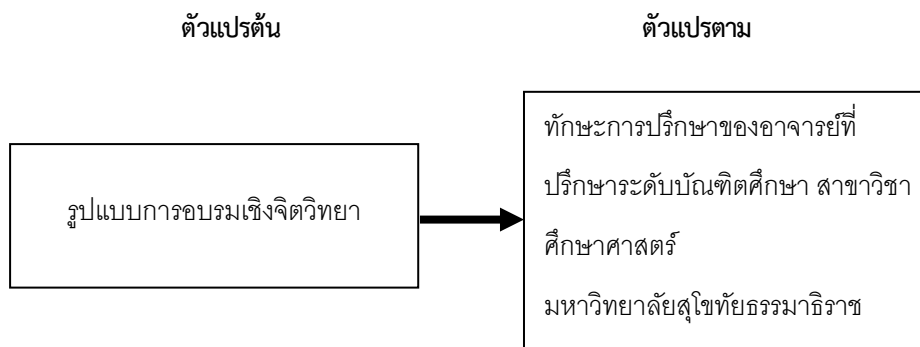
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก่อน หลัง และติดตามผลการใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา

สมมุติฐานการวิจัย

อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษาระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ ระยะที่ 2 การเสริมสร้างทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้วยรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา โดยมีกรอบการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทักษะการปรึกษา** หมายถึง ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการให้บริการปรึกษา เพื่อช่วยเหลือผู้รับบริการปรึกษาที่มีปัญหา ความทุกข์ใจ มีความขัดแย้งในจิตใจ ไม่สามารถตัดสินใจได้ และมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีการปรับเปลี่ยนความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมไปในทิศทางที่พึงประสงค์ สามารถปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข ประกอบด้วย ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะถาม ทักษะการฟัง ทักษะการเงี่ย ทักษะการทำความเข้าใจ ทักษะการสะท้อน ทักษะการเผชิญ และทักษะการให้กำลังใจ

2. **รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา** หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่บุคคลโดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการประยุกต์ใช้เทคนิคทางจิตวิทยาการปรึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. **อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา** หมายถึง อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ผู้สอน ผู้ควบคุมดูแล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ระยะ โดยแต่ละระยะกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประชากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 45 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 28 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้วยรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา

ประชากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่มีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 5 ปี จำนวน 8 คน โดยการวิจัยระยะที่ 2 เป็นการศึกษากับประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แบบวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ 5 ตัวเลือก โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร หลักการ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมี 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบวัด มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ และตอนที่ 2 ทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นแบบทดสอบ จำนวน 5 ตัวเลือก

3) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

4) นำแบบวัดที่ได้มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชาอื่น ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเที่ยงด้วยวิธีการ KR-20 ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .21 - .50 และมีความเที่ยงเท่ากับ 0.74

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัด และจัดพิมพ์เป็นชุดคำถามเพื่อเตรียมใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2. รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา ตามขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2) ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และมีประสิทธิภาพ

3) กำหนดค่านิยาม เพื่อใช้ในพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

- 4) ดำเนินการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้รูปแบบการฝึกอบรมทางไกลผสมผสานการอบรมแบบเผชิญหน้า
- 5) ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่าคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมาก
- 6) นำรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาปรับปรุงตามข้อชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 7) นำรูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลงบับสมบูรณ์ ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยระดับทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้วยการใช้แบบวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ก่อนการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มทดลองได้ศึกษาเอกสารเรื่อง ทักษะพื้นฐานสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ล่วงหน้าก่อนการอบรม 2 สัปดาห์ จากนั้นผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวัดทักษะการปรึกษาของกลุ่มทดลองโดยใช้แบบวัดทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
3. ระหว่างการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 6 ชั่วโมง
4. หลังการทดลองใช้รูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาของกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แล้วนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนหลังการทดลอง
5. ระยะติดตามผล ผู้วิจัยเว้นระยะหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง 2 สัปดาห์ แล้วให้กลุ่มทดลองทำแบบวัดทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอีกครั้ง แล้วนำคะแนนที่ได้เป็นคะแนนระยะติดตามผล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ และการทดสอบฟริตแมน (Friedman-Test)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับผลการศึกษาทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาในภาพรวม

รายการ	M	SD	ระดับการแปลผล
ทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา	12.14	2.33	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 12.14 (SD = 2.33)

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล โดยใช้ Friedman test ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล

การทดลอง	Mdn	Q.D.	df	Chi-Squ	p-value
ก่อนการทดลอง	9.75	3.08	2	12.214**	.000
หลังการทดลอง	16.00	0.75			
ติดตามผล	15.37	3.25			

** $p < .01$

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง โดยใช้การทดสอบวิลคอกซัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

การทดลอง	Mdn	Q.D.	The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test	p-value
ก่อนการทดลอง	9.75	3.08	2.524**	.000
หลังการทดลอง	16.00	0.75		

** $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า หลังการทดลอง อาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษา สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หลังการทดลอง กับ ติดตามผล โดยใช้การทดสอบวิลคอกซัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หลังการทดลอง กับ ติดตามผล

การทดลอง	Mdn	Q.D.	The Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks Test	p-value
หลังการทดลอง	16.00	0.75	.813	.208
ติดตามผล	15.37	3.25		

จากตารางที่ 4 พบว่า หลังการทดลองและติดตามผล อาจารย์ที่ปรึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่า อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร จึงมีความคุ้นชินกับการเรียนการสอนปกติแบบอาจารย์กับลูกศิษย์ อีกทั้งยังมีได้มีพื้นฐานหรือได้รับการฝึกฝนอบรมพื้นฐานด้านทักษะการให้การปรึกษามาก่อน ซึ่งทักษะการปรึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษา ในการสื่อสารด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในช่วงระหว่างกระบวนการปรึกษา เพื่อการช่วยเหลือลูกศิษย์ให้สามารถจัดการหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเขาได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพชรสุดา เพชรใส (2547) ที่ได้ศึกษาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาของครูแนะแนว กลุ่มตัวอย่างเป็นครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางการแนะแนวและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ตลขบุรี สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท อ่างทอง อุทัยธานี และพระนครศรีอยุธยา จำนวน 152 คน ผลการวิจัยส่วนหนึ่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาด้านคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาและด้านทักษะในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตรา อัครพิชญธร (2562) อธิบายว่า ทักษะการปรึกษา คือ ความสามารถหรือความชำนาญในการสื่อสาร ทั้งการใช้ภาษา ท่าทาง และภาษาพูด ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ให้คำปรึกษาในการช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษา ให้มีความไว้วางใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการปรึกษา ให้เข้าใจปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของตัวเอง แสวงหาแนวทางปรับเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ บรรเทิงสุข (2542, น. 8) สรุปว่า การดำเนินการให้การปรึกษาที่เป็นไปภายใต้หลักการที่ถูกต้อง ย่อมได้ผลดีกว่าการดำเนินการท่ามกลางการขาดหลักการของการให้การปรึกษา ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการปรึกษาให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชต่อไป

2. อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะการปรึกษาสูงขึ้น ภายหลังจากอบรมเชิงจิตวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในระยะหลังการทดลองกับระยะเวลาติดตามผล มีทักษะการปรึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มทดลองนั้น ทั้งหมดเป็นอาจารย์ใหม่ที่มีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 5 ปี จึงทำให้ระยะก่อนการทดลองอาจารย์ทุกคนต่างก็มีประสบการณ์และทักษะการปรึกษาในระดับปานกลาง โดยเมื่อได้เข้ารับการอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จึงทำให้อาจารย์กลุ่มทดลองทุกคนได้มีโอกาสเพิ่มพูนทักษะการปรึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ด้วยรูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยาที่ได้รับการออกแบบมาในรูปแบบของการฝึกอบรมทางไกลผสมผสานกับการอบรมแบบเผชิญหน้า ซึ่งผ่านการพิจารณาคุณภาพอย่างถี่ถ้วนจากผู้เชี่ยวชาญทางการอบรมเชิงจิตวิทยา อีกทั้ง การประเมินจากวิทยากรด้วยแบบประเมินการฝึกปฏิบัติทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ยังพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มทดลองได้มีการใช้ทักษะการปรึกษาอย่างครบถ้วนและถูกต้องในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนันท์วิทย์ เฟ่มานาคะ (2557, น. 9) ที่กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา ว่าหมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยมีระยะเวลาในช่วงสั้น มีการประยุกต์เทคนิคทางจิตวิทยาการให้คำปรึกษามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรางคณา โสมะนันท์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้นสำหรับครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) จำนวน 14 คน โดยใช้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกอบรมประกอบด้วยเนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ (2) การฝึกปฏิบัติทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยชุดฝึกมีค่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ (E1/E2) เท่ากับ 88.20/80.00 ซึ่งเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีร้อยละความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ภายหลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เท่ากับ 45.00 และมีคะแนนความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา สามารถพัฒนาทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถนำรูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษา สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนี้ ไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อใช้พัฒนาทักษะการปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในสาขาวิชาอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อไป
2. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้กำหนดกลุ่มทดลองเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 5 ปี ดังนั้น จึงควรมีการนำผลการศึกษาที่ได้ไปขยายผลในการอบรมเชิงจิตวิทยากับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
3. สำหรับผู้ที่นำรูปแบบการอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะการปรึกษา สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชไปใช้ ควรที่จะได้เรียนรู้ ฝึกฝนทักษะพื้นฐานทางการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการอบรมเชิงจิตวิทยาและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาให้ถ่องแท้เป็นอย่างดีก่อนจะนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาถึงทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เพศ ระดับการศึกษา สาขาวิชา ฯลฯ
2. ควรมีการศึกษาการเสริมสร้างทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในรูปแบบของการวิจัยกึ่งทดลองที่มีการเปรียบเทียบผลการทดลองของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการใช้การอบรมเชิงจิตวิทยาเพื่อการเสริมสร้างทักษะการปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีความหลากหลาย เช่น อาจารย์ที่ปรึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน หรือสาขาวิชาที่แตกต่างกัน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- นพพร แสงทอง. (2563). การเสริมสร้างสรณะการให้คำปรึกษาของนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาโดยการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ ฯ.
- นันทวิทย์ เผ่ามหานาคะ. (2557). การพัฒนายุทธวิธีการเรียนรู้ของนิสิตคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์โดยการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
- ปัทมา ปานแดง. (2559). การศึกษาและพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2547). การศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาสำหรับครูแนะแนว. (ปริญญาานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)
- วรางคณา โสมะนันท์. (2561). ทักษะการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเบื้องต้นสำหรับครูประจำชั้น. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 8(2), 173-18.

วิจิตรา อัครพิชญธร. (2562). ทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา. [http://ctublog.christian.ac.th/blog_orm/2019/09/09/สวัสดี บรรเทิงสุข](http://ctublog.christian.ac.th/blog_orm/2019/09/09/สวัสดี%20บรรเทิงสุข). (2542). การศึกษาปัญหาและรูปแบบการดำเนินงานการแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในภาคเหนือ. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Chan, F., Berven, N. L., & Thomas, K. R. (2015). *Counseling Theories and Techniques for Rehabilitation and Mental Health Professionals* (Second ed.). Springer Publishing.